

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

การดำเนินการวิจัยแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี โดยศึกษานโยบายการจัดการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ.2545 – 2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สสำรวจความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ศึกษาขอบข่ายเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 1 คน ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 6 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 3 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้ปกครอง โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 66 คน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยการเรียนรู้สาระเพิ่มเติมตามความต้องการของท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษานโยบายการจัดการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ศึกษากรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

2. วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา และแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและเต็มศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

3. คัดเลือกห้องที่จะทำการศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวนนักเรียน 50 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีจับสลากห้องเรียน เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

4. ดำเนินการติดต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

5. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะศึกษานิเทศก์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถาม ซึ่งอาศัยความร่วมมือจากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม จำนวน 1 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 1 คน และการใช้แบบสอบถามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน รวมจำนวน 58 คน โดยใช้เวลาในการดำเนินงาน 2 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ของศึกษานิเทศก์

ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 12 ข้อ มีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสัมภาษณ์นี้ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการทำงาน ประสบการณ์ทำงาน ประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเพลงพื้นบ้าน จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ข้อ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี จากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ และขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข มีรายละเอียดในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

โดยการนำแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญหลักสูตร เนื้อหาและการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน แต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนมีรายละเอียดดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ไม่มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม

จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์กับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่า ส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์มีความสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 117)

5. นำแบบสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขในประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไป เพิ่มเติมเรื่องประสบการณ์การอบรมหลักสูตรท้องถิ่นของผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไข ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับศึกษานิเทศก์จำนวน 2 คน ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 8 คน

ขั้นตอนสัมภาษณ์

1. ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยกำหนดวัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าพร้อมทั้งส่งประเด็นการสัมภาษณ์ให้ผู้สัมภาษณ์ล่วงหน้า

2. ขั้นตอนการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการเดินทางไปยังสถานที่นัดหมาย แล้วแนะนำตัวเอง และขออนุญาตผู้ให้สัมภาษณ์ที่จะทำการบันทึกเทป และบันทึกภาพ พร้อมแจ้งถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการสัมภาษณ์จนสิ้นสุด

2.2 จัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนต้น 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage) จากนั้นนำเสนอในรูปของตารางประกอบคำบรรยายและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรในตอนต้น 2 และวิเคราะห์อุปสรรคปัญหาและแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะอื่นๆ ในตอนต้น 3 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

2. แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสุพรรณภูมิ เกี่ยวกับความต้องการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 11 ข้อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ และอาชีพของผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนต้องการ จำนวน 6 ข้อ

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. นำข้อมูลที่ได้ในการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยใช้ค่าดัชนี

ความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสอบถามกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (Index of item Objective Congruence : IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในด้านการใช้ภาษาและการเรียบเรียงถ้อยคำอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนการสอบถาม

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้
2. ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแนะนำตัวกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน โดยการสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง จากนั้นชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้
3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนคนละ 1 ฉบับ พร้อมปากกา คนละ 1 ด้าม และอธิบายถึงขั้นตอนวิธีการ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการตอบ 40 นาที และเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากนักเรียน พร้อมทั้งกล่าวขอบคุณนักเรียน
4. จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ฉบับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปในตอนต้นที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage) และวิเคราะห์ความคิดเห็นตอนที่ 2 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ

3. **การสนทนากลุ่ม (focus group)** โดยการสนทนาในประเด็น ความต้องการและขอขยายเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาร่วมกันวิเคราะห์ ซึ่งบุคคลที่ร่วมสนทนามีดังนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 1 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คนและตัวแทน

ผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 1 คน รวมจำนวน 8 คน ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมสนทนาเป็นผู้มีความรู้เรื่องเพลงฉ่อย กำหนดระยะเวลาในการสนทนา 2 ชั่วโมง และกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนา จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาสูงสุด

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพความต้องการขอขยายเนื้อหา และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 6 ข้อ

การสร้างแบบการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการ โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎีจากหนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาในพฤติกรรมบ่งชี้ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างประเด็นสนทนากลุ่ม ตามขอบเขตของเนื้อหา ในพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด จากนั้นนำประเด็นสนทนากลุ่มที่สร้างเสร็จ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำประเด็นสนทนากลุ่ม เสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านภาษาไทย จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของประเด็นสนทนากลุ่มโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างส่วนประกอบของแบบสนทนากลุ่มกับลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรม (Index of item Objective Congruence : IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แสดงว่าส่วนประกอบของแบบสนทนากลุ่มกับ ลักษณะเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมมีความสอดคล้องกัน

5. นำประเด็นสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะ และนำประเด็นการสนทนากลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (focus group)

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการวิจัย (moderator) กำหนดประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสภาพความต้องการและขอขยายเนื้อหาสาระ ด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี

ผู้ช่วยในการจัดสนทนากลุ่มเป็นนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี รุ่น 12 ศูนย์โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 5 คน มีหน้าที่จดบันทึกการสนทนากลุ่ม (note taker) จำนวน 1 คน มีหน้าที่ในการถ่ายรูปและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ร่วมสนทนากลุ่ม (discussant) จำนวน 5 คน และมีอาจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง และอาจารย์ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นผู้สังเกตการณ์ในการจัดสนทนากลุ่ม

2. กำหนดผู้ร่วมสนทนา ที่มีความเข้าใจ และมีส่วนเกี่ยวข้องต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มในครั้งนี้ 8 คน ประกอบด้วย

1) นายสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ 2) นายไพฑูรย์ สุขสุคนธ์ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 3) นางสุนันทา สุนทรประเสริฐ ครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 4) นางจรรยา วงษ์สุวรรณ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 5) นายมนัส นพศิริกุล กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 6) นางเกลียว เสรีจกิจ (แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์) ปราชญ์ชาวบ้าน 7) นายประยูร โอสถิ์กุล วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้นำชุมชน 8) นายวีระชาติ สมบูรณ์วิทย์ตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ

3. ผู้วิจัยเริ่มการสนทนากลุ่ม โดยการแนะนำผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มและคณะของผู้วิจัย สร้างบรรยากาศความเป็นกันเอง จากนั้นแจ้งวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ และกล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. เริ่มสนทนาตามประเด็นการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่ม ให้ผู้เข้าร่วมทุกคนแสดงความคิดเห็นในแต่ละประเด็น และผู้วิจัยสรุปในแต่ละประเด็นของข้อคำถามอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และคอยควบคุมระยะเวลาในการสนทนากลุ่มให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด

5. เมื่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นครบทุกประเด็นคำถาม ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณ พร้อมทั้งมอบของที่ระลึกสำหรับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และปิดการสนทนากลุ่ม

6. จัดเตรียมข้อมูลในการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มด้านความต้องการและขอความช่วยเหลือสาระ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 2 ตอน โดยการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปในตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ (percentage) และวิเคราะห์ความคิดเห็นในตอนที่ 2 โดยวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงสรุปขั้นตอนการวิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาหลักสูตร	-รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 -ศึกษากรอบทิศทาง การพัฒนาการศึกษา ตามแผนการศึกษา แห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) ในช่วงแผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) -พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542และที่แก้ไข เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545	-วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) -นำเสนอแบบ พรรณนาความ
2. เพื่อวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยการเรียนรู้สาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย	การวิเคราะห์หลักสูตร แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยการเรียนรู้สาระ เพิ่มเติม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย	-หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 -หน่วยการเรียนรู้ สาระเพิ่มเติม กลุ่ม สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย	การสัมภาษณ์	-ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน -ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม จำนวน 1 คน -ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 คน -ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จำนวน 1 คน	แบบสัมภาษณ์/ วิเคราะห์คำร้อยละ/ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความ
	การสอบถาม	-นักเรียนโรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน	แบบสอบถาม/ วิเคราะห์คำร้อยละ/ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
4. เพื่อศึกษาสภาพความต้องการและข้อบ่งชี้เนื้อหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณ	การสนทนากลุ่ม (focus group)	-ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 1 คน -ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 2 คน -ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน -กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1 คน	-ประเด็นการสนทนากลุ่มและแบบประเมิน -วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำเสนอแบบพรรณนาความ

ตาราง 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
		-ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน -ผู้นำชุมชน จำนวน 1 คน -ตัวแทนผู้ปกครอง โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 1 คน	

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์

เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการการพัฒนาหลักสูตร

โดยการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 ในการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ขั้นตอน คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 2) การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง 3) การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ดำเนินการฉบับร่างหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สอดคล้องกับข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่างโดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ศึกษากรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หน่วยการเรียนรู้สาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย การสัมภาษณ์ การสอบถาม และการสนทนากลุ่ม (focus group) มาร่วมกันวิเคราะห์อีกครั้ง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางในการร่างโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) การจัดเวลาเรียน 5) คำอธิบายรายวิชา 6) มาตรฐานการเรียนรู้ 7) ตัวชี้วัด 8) ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ 9) แนวทางการจัดการเรียนการสอน 10) สื่อการเรียนการสอน 11) การวัดและประเมินผล และ 12) แผนการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการร่างหลักสูตร โดยการประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประชาชนชาวบ้านซึ่งการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 หลักการ นำข้อมูลที่ศึกษามาพิจารณากำหนดหลักการของหลักสูตรว่าเป็นหลักสูตรให้ความรู้กลุ่มเป้าหมายใด มีลักษณะและจุดเน้นที่ใด ตลอดจนมีวิธีการอย่างไร

1.2 จุดหมาย ศึกษาความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ทราบว่าหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

1.3 โครงสร้าง ศึกษาและวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลางและคำอธิบายที่กำหนดไว้แล้วกำหนดเป็นโครงสร้าง

1.4 การจัดเวลาเรียน ศึกษาหลักสูตรแม่บท และพิจารณาจากโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรว่าจะสอนเรื่องละกี่ชั่วโมงต่อสัปดาห์

1.5 คำอธิบายรายวิชา เป็นการระบุข้อความที่เสนอวิธีการหรือแนวทางให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด จัดเป็นเรื่องของกิจกรรมซึ่งข้อความในส่วนนี้จะขึ้นต้นด้วย ศึกษา สืบวิจัย ลงมือปฏิบัติ ทดลองเป็นต้นและข้อความอีกส่วนเป็นการระบุความรู้และประสบการณ์ที่จะต้องจัดให้ผู้เรียน ซึ่งเป็นหัวข้อหรือเรื่องกว้าง ๆ ซึ่งเป็นเรื่องของเนื้อหาส่วนข้อความสุดท้ายต้องระบุถึงจุดหมายปลายทางที่จะต้องให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่ต้องการ โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

1.6 มาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.7 ตัวชี้วัด ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนและเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1.8 ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ พิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้ กำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ควรจัดให้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพิจารณาจากจุดหมายของหลักสูตรว่าขอบข่ายสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรที่จัดโดยพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและขอบข่ายเนื้อหาเรื่องเพลงน้อย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ภาคทฤษฎี ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้าน

คุณยาย วรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ และเรื่องคำที่ควรศึกษา เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อย ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อย ตลอดจนการอนุรักษ์เพลงฉ่อย

ภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย การแต่งคำประพันธ์ การฝึกร้องเพลงฉ่อยและการใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้อง และการเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย

1.9 แนวทางการจัดการเรียนการสอน เป็นการพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชา เป้าหมาย สารการเรียนรู้และการจัดเวลาเรียน

1.10 สื่อการเรียนการสอน โดยวิเคราะห์ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา เวลาเรียนว่า วิชาหรือรายวิชานี้มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติ ค่านิยม ทักษะและการปฏิบัติอย่างไร มี ขอบข่ายสารการเรียนรู้เพียงใด เพื่อกำหนดสื่อการเรียนการสอนที่จะใช้ให้เหมาะสม และมี ประสิทธิภาพ

1.11 การวัดและประเมินผลโดยการวัดและประเมินครอบคลุมทั้ง 3 ด้านคือ พุทธิ พันธ์ (cognitive domain) ทักษะพิสัย (psycho-motor domain) และด้านจิตพิสัย (affective domain)

1.12 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

1.12.1 กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เวลาเรียนตามโครงร่างของ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

1.12.2 นำเนื้อหาสาระในข้อ 1.12.1 มาเขียนเป็นสาระสำคัญ เพื่อให้ ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่จะให้ผู้เรียนในการเรียนรู้

1.12.3 กำหนดตัวชี้วัด ของการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชา ในแนวการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

1.12.4 กำหนดกระบวนการเรียนรู้ โดยประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุป ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในแนวการสอนในหลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น

1.12.5 กำหนดสื่อการเรียนการสอนในการเรียนรู้และการวัดและ ประเมินผล ตามแนวทางการเรียนรู้ในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. การประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

เมื่อร่างโครงร่างหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้เสร็จ จัดดำเนินการประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง โดยการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรด้านความเหมาะสม และความ สอดคล้อง ขององค์ประกอบของหลักสูตร โดยพิจารณากำหนดรายละเอียด ดังต่อไปนี้

2.1 สิ่งที่ต้องตรวจสอบ ความเหมาะสมและความสอดคล้องของส่วนประกอบของ หลักสูตรตั้งแต่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐาน

การเรียนรู้ ตัวชีวิต ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหา และความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรหรือไม่

2.2 ผู้ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฉบับร่าง นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมด้านส่วนประกอบของหลักสูตร จากนั้นนำแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความสอดคล้องโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่

2.2.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา และระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร

2.2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ แบบประเมินความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบประเมินโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล เอกสารหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องและข้อเสนอแนะ ก่อนนำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายไปใช้ โดยการประเมินค่า IOC ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีความสอดคล้องและเหมาะสมในการนำหลักสูตรฉบับร่างไปใช้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น พร้อมทั้งหลักสูตรฉบับร่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง กำหนดระยะเวลาประมาณ 1 สัปดาห์ เก็บรวบรวมการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้านส่วนประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากนั้นนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอโดยการเขียนพรรณนาความ

3. การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างของอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมที่จะนำไปทดลองใช้

จากขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงสรุปขั้นตอนการพัฒนา (development) : การพัฒนาหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง เรื่องวรรณกรรม เพลงน้อยที่บ้าน คุณยาย	การพัฒนาหลักสูตร ฉบับร่างเรื่องวรรณกรรม เพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ประกอบด้วย -หลักการ -จุดหมาย -โครงสร้าง -การจัดเวลาเรียน -คำอธิบายรายวิชา -มาตรฐานการเรียนรู้ -ตัวชี้วัด -ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ -แนวทางการจัดการเรียนการสอน -สื่อการเรียนการสอน -การวัดและประเมินผล -แผนการจัดการเรียนรู้		
2. เพื่อประเมินหลักสูตรฉบับร่าง เรื่อง วรรณกรรม เพลงน้อยที่บ้าน คุณยาย	-ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร -ตรวจสอบความเหมาะสมสอดคล้องของหลักสูตร	- อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และ ผู้เชี่ยวชาญด้าน หลักสูตร ด้าน เนื้อหาและด้านการ วัดและประเมินผล 5 คน	- แบบประเมิน หลักสูตรฉบับร่าง/ ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

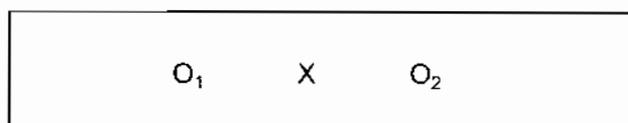
ตาราง 4 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อปรับปรุง หลักสูตรฉบับร่าง เรื่อง วรรณกรรม เพลงฉ่อยที่บ้าน คุณยาย	-นำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ปรับปรุงแก้ไขก่อน นำไปใช้		-หลักสูตรฉบับร่าง/ วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) -ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) -นำเสนอแบบ เขียนพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 50 คน ทั้งนี้เพื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทดลองใช้หลักสูตรดังกล่าว ซึ่งในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีแบบแผนการวิจัยเป็นแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ของ พิชิต ฤทธิจรูญ (2549, หน้า 138)

ภาพ 4 แสดงรูปแบบการวิจัย

O ₁	แทน	การทดสอบก่อนใช้หลักสูตร
X	แทน	การทดลองใช้หลักสูตร
O ₂	แทน	การทดสอบหลังใช้หลักสูตร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 50 คน

วิธีดำเนินการ

ในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 มีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. ผู้วิจัยได้กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองใช้สอน โดยปราชญ์ชาวบ้านร่วมกับผู้วิจัยในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยวิธีจับสลากห้องเรียน ได้นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 จำนวน 50 คน ใช้ระยะเวลาสอน สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง จำนวน 6 สัปดาห์กับอีก 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 20 ชั่วโมง

3. ในการทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร

3.2 ผู้วิจัยร่วมกับปราชญ์ชาวบ้าน เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ภาคทฤษฎี ส่วนภาคปฏิบัติ ปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้กับนักเรียนตามตารางการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

3.3 ผู้วิจัยทำแบบบันทึกพฤติกรรมประจำวัน (Log book) เพื่อบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ปราชญ์ชาวบ้าน ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.4 หลังจากที่ผู้วิจัย และปราชญ์ชาวบ้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนจบหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายแล้ว ผู้วิจัยนำแบบเขียนพรรณนาความให้กับนักเรียนและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลหลักสูตรในขั้นตอนต่อไป

4. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ใช้ระยะเวลาสอน สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง จำนวน 6 สัปดาห์ กับอีก 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 20 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวเขียนโดยผู้วิจัย

2. แผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เอกสารประกอบหลักสูตร ประกอบด้วย ใบงาน ใบความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม จากขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สรุปวิธีดำเนินการวิจัย ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงสรุปขั้นตอนการวิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย	- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน	-หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย -แผนการจัดการเรียนรู้ -เอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วย ใบงาน ใบความรู้ หนังสืออ่านเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์

เพื่อการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ ที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้จริงต่อไป

วิธีดำเนินการ

การประเมินผลหลักสูตร ผู้วิจัยดำเนินการประเมิน 3 ระยะ คือ การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร การประเมินผลระหว่างการใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร โดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ประเมินระหว่างการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การสังเกตพฤติกรรมระหว่างการเรียนภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 โดยใช้ แบบบันทึกพฤติกรรม

2.2 การประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อย เพื่อวัดความสามารถในเรื่อง ทักษะการร้อง น้ำเสียง การใช้ภาษา ทำรำประกอบเนื้อเพลง การแสดงออก ปฏิภาณไหวพริบ การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อย

3. การประเมินผลหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจที่เกิดจากการเรียนรู้ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ประสพการณ์เรียนรู้ทั้งด้านความรู้ที่เป็นทักษะรวมทั้งคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็น แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นข้อสอบปรนัยแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3.2 การวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านเป็นการวัดความรู้สึกในด้านดี ที่ผู้เรียนมีต่อเพลงฉ่อย เป็นแบบประเมินค่าลิเคิร์ต (Likert) มี 5 อันดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินพฤติกรรม ทักษะการร้องเพลงฉ่อย และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบทดสอบเป็นแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยใช้ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร

2. แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อยผู้วิจัยใช้หลักการจัดการเรียนรู้ใน ลักษณะการวัดแบบแยกองค์ประกอบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ เช่น ทักษะการร้อง น้ำเสียง การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อเพลง การแสดงออก ปฏิภาณไหวพริบ การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย โดยสามารถวัดระดับพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อยเป็นแบบการ วัดผลตามสภาพจริง ให้คะแนนแยกองค์ประกอบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และหาค่า IOC จากการการสังเกตพฤติกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ของเนื้อหา

3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านของนักเรียน เป็นความรู้สึก ในด้านดีที่ผู้เรียนมีต่อเพลงฉ่อย โดยสามารถวัดระดับความพึงพอใจได้จากแบบประเมินความ

พึงพอใจมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า(Rating scale) โดยการกำหนดค่าออกเป็น 5 ระดับ แบบประเมินค่าลิเคิร์ต(Likert's method) จำนวน 26 ข้อคือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านผู้เรียน ด้านสื่อ/อุปกรณ์ การจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล

การสร้างเครื่องมือ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามจุดประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลหลักสูตร ประกอบด้วยแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน มีรายละเอียดดังนี้

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ศึกษาเกณฑ์ในการสร้างแบบทดสอบจากเอกสารการวัดและประเมินผลต่างๆ
2. สร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
3. สร้างเกณฑ์การประเมินแบบทดสอบเพื่อใช้เป็นคู่มือประกอบการตรวจสอบให้คะแนน โดยกำหนดแนวทางการตอบคำถามของแต่ละข้อ โดยให้ 1 คะแนนเมื่อตอบถูกและ 0 คะแนนเมื่อตอบผิด
4. นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้วนำข้อเสนอแนะคือด้านเนื้อหาควรสอดคล้องกับตัวชี้วัดมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาและด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม (IOC)
6. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เคยเรียนเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ซึ่งไม่ใช่นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบโดยใช้เทคนิค 33 %
7. นำคะแนนแบบทดสอบมาหาค่าระดับความยาก (difficulty) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{H + L}{N_H + N_L}$$

เมื่อ	H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกที่อยู่ในกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

(พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 250)

ได้ค่าความยาก (difficulty) ระหว่าง 0.45-0.74

8. นำแบบทดสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) โดยใช้สูตรดังนี้

$$r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	P_H	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มสูง
	P_L	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

(พิชิต ฤทธิจรูญ, 2549, หน้า 141)

ได้ค่าอำนาจจำแนก (discrimination) ตั้งแต่ 0.27-0.73

9. นำคะแนนการทดลองใช้ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร (Kuder-Richardson) KR - 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2549, หน้า 247) ซึ่งมีการคำนวณสูตรดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อสอบทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ (1 - p)
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability KR - 20) เท่ากับ 0.914

10. นำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังใช้หลักสูตรกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน

11. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ, 2542, หน้า 269)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนตัวอย่าง

12. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 276))

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนดิบ

n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

13. เปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples คำนวณจากสูตร (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2549, หน้า 307)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่ของตัวอย่าง

$\sum D$ แทน รวมผลต่างทั้งหมดของคะแนนแต่ละคู่

ดังนั้นได้ค่า $t = 41.25$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร (pretest) และทดสอบหลังใช้หลักสูตร (posttest) จากการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรเป็นแบบทดสอบแบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ t-test แบบ Dependent วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยก่อนใช้หลักสูตรและหลังใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัย

การสร้างแบบประเมินทักษะการร้องเพลงน้อย

1. ศึกษาวิธีการสร้างจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสร้างแบบประเมินแบบการตรวจผลงาน และศึกษาแนวการวัดประเมินผล ในการปฏิบัติงานของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

2. ศึกษาแนวทางการให้คะแนน เพื่อการวัดผลตามสภาพจริง โดยศึกษาการให้คะแนนตามภาพรวมและแยกองค์ประกอบ

3. สร้างแบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย เป็นแบบการวัดผลตามสภาพจริง ให้คะแนนแยกองค์ประกอบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับได้คะแนน 1 2 3 4 5 ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มาก
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	น้อยที่สุด

กำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย(ประกอบกรรมสูตร, 2538 หน้า 72) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51-2.50	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด

4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องเชิงเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยมีความสอดคล้องกัน

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

6. นำแบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยมีความสอดคล้องกัน จำนวน 6 ข้อ ไปใช้ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 50 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวัดระดับพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยตามสภาพจริงจากการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรเป็นการให้คะแนนตามภาพรวมและแยกองค์ประกอบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 6 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย เป็นแบบการวัดผลตามสภาพจริง ให้คะแนนแยกองค์ประกอบ มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับได้คะแนน 1 2 3 4 5 มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัย

การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเพลงพื้นบ้าน การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดรูปแบบของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน เป็นแบบประเมินค่าลิเคิร์ต (Likert) 5 อันดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลเป็นค่าเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูตร, 2538, หน้า 72)

ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	แปลผล
4.51 – 5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 กำหนดสิ่งที่จะประเมินเป็นการกำหนดสิ่งที่จะประเมินเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน

ขั้นที่ 3 เขียนแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านฉบับร่าง ผู้วิจัยเขียนแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านฉบับร่างตามโครงสร้างของเนื้อหา และรูปแบบที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาความคลุมด้านเนื้อหา ตรงตามวัตถุประสงค์ และการใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ขั้นที่ 5 นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน ที่ปรับปรุงแก้ไขให้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านโดยด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) โดยใช้สูตร ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 96 – 97) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 n คือ จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum S_i^2$ คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

คำนวณหา S_i^2 และ S^2 จากสูตร

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	X	แทน	คะแนนรวมของแต่ละคน
	X^2	แทน	คะแนนรวมของแต่ละคนยกกำลังสอง
	$\sum X_i$	แทน	คะแนนรวมของข้อที่ i
	$\sum X_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนข้อที่ i ยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคน

ขั้นที่ 7 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach) หรือเรียกว่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.845

ขั้นที่ 8 พิจารณาแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านฉบับสมบูรณ์ หลังจากได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นที่ถูกต้องแล้ว ดำเนินการจัดพิมพ์แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านฉบับสมบูรณ์ โดยคำนึงถึงความชัดเจน ถูกต้อง

ขั้นที่ 9 นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน จำนวน 26 ข้อ ที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้ประเมินหลังการใช้หลักสูตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 50 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการนำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน จำนวน 26 ข้อ ประเมินหลังการใช้หลักสูตรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 50 คน เป็นการให้คะแนนแบบประเมินค่าลิเคิร์ต (Likert) 5 อันดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัย

จากขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 6 ดังต่อไปนี้

ตาราง 6 สรุปขั้นตอนการพัฒนา (Development) : การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
1. เพื่อประเมินผลหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย			
- เพื่อประเมินผลก่อนการใช้หลักสูตร	-การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้หลักสูตร	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จำนวน 50 คน	- นำเสนอแบบพรรณนาความ - แบบทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- เพื่อประเมินผลระหว่างการใช้อยู่	-บันทึกพฤติกรรม -ประเมินพฤติกรรม		
- เพื่อประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร	-การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร		
2. เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตร	-นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6/1 จำนวน 50 คน -อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ -ผู้เชี่ยวชาญ	- แบบทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และ t-test แบบ Dependent

ตาราง 6 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	วิธีการ	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ / การวิเคราะห์ข้อมูล
3. เพื่อประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย	การประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 50 คน -อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ -ผู้เชี่ยวชาญ	-ตรวจคุณภาพแบบประเมิน -ตรวจแบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) -แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยเป็นแบบการวัดผลตามสภาพจริง ให้คะแนนแยกองค์ประกอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน	-การวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน	- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 50 คน -อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์ -ผู้เชี่ยวชาญ	-แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน เป็นแบบประเมินค่าลิเคิร์ต (Likert) มี 5 อันดับ แบบทดสอบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)